

Rapport da quartal davart ils animals da rapina gronds 2 – 2024

30 da zercladur 2024

Luf

Situaziun dals trieps

Actualmain vivan almain 11 trieps en il territori chantunal. Per cumparegliar ston ins consultar l'ultim rapport da quartal (1. quartal da l'onn chalendar 2024) sut il suandant link (rapport da quartal 1/2024 sin www.wolf.gr.ch).

Triep da Stagias:

Il territori da chatscha dal triep da Stagias s'extenda sur las vischnancas da Mustér/Tujetsch/Medel (Lucmagn). Tar ils geniturs dal triep sa tracti dal luf mastgel M187 ch'è immigrà nà dal chantun Tessin e la luffa giuvna da Stagias F105.

Triep dal Beverin:

Er il 2. quartal 2024 n'hai dà naginas cumprovas per la preschientscha da dapli che dus animals en il territori da chatscha. Per definiziun è in triep ina gruppa d'almain trais lufs ch'èn ensemen en gir. I n'è dentant betg definì, a partir da cura ch'in triep na vegn betg pli quintà sco tal. Correspudentmain sto vegnir spetgà la stad per sclerir, sch'igl ha eventualmain dà ina reproducziun.

Triep da Valgronda:

Il territori dal triep da Valgronda cumpiglia l'intschess al sid dal Rain Anterior tranter Mustér e Glion e s'extenda en la Lumnezia al sid sur il Glogn or. Vers vest cumpiglia el parts da las vischnancas da Mustér e da Medel (Lucmagn).

Triep dal Vorab:

Tenor las enconuschientschas actualas è il triep dal Vorab preschent al nord dal Rain Anterior tranter Vuorz e Trin sco er al sid dal Rain Anterior en ils conturns da Valendau e Versomi.

Triep da Moesola:

Il territori dal triep da Moesola cumpiglia il territori da la vischnanca da Mesocco e – cunzunt l'enviern – da Soazza e parts da la vischnanca da Lostallo, sco er – cunzunt la stad – parts da la vischnanca da Valragn.

Triep dal Corn da Lantsch:

Tenor las enconuschientschas actualas s'extenda il territori dal triep dal Corn da Lantsch, sur parts da las vischnancas da Scharàns e da Tumbleastga, sur la vallada alpina da Planeiras, da la vart sid da la Plessur en il Scanvetg fin la vart nord dal flum Alvra en il territori da la vischnanca d'Alvra.

Triep da Muchetta:

Il territori dal triep da Muchetta s'extenda sur il territori da las vischnancas da Bravuogn Filisur, da Schmiten ed al sid da la vischnanca da Tavau fin a Tavau Monstein. Ils 19 da zercladur 2024 ha la surveglianza da chatscha reussì da cumprovar trais luffins. Suenter la

mort da l'anteriura luffa-mamma, F11, il cumenzament da l'onn, n'èsi betg cler tge femella che ha survegnì ils luffins. Ins po supponer ch'ìls luffins èn dal luf-bab da fin ussa M132.

Triep da Calderas:

Tenor cumprovas geneticas s'extenda il territori dal triep probablmain da tuttas duas varts da la Gelgia circa davent da Mulegns fin Casti ed al sid da l'Alvra tranter Casti e Solas. Il cumenzament dal 2. quartal 2024 han ins chattà cumprovas geneticas che contribueschan a sclerir la cumposiziun dals trieps. Il luf-bab supponì, M226, ha pudì vegnir confermà. Tar la luffa-mamma sa tracti da la F187, in animal ch'era fin ussa nunenconuschent. Cun identifitgar ils geniturs han pudì vegnir attribuids il mastgel, M328, e la femella, F162, al triep da Calderas (omadus da l'annada 2022). La luffa F162 sa trategna actualmain en il territori Engiadin'Ota (guardar pèr da lufs Engiadin'Ota).

Triep da Glattwang:

Sin basa da cumprovas geneticas èsi enconuschent, ch'il territori dal triep da Glattwang cumpiglia la vart sid da la Landquart en il Partenz Davant, fin circa sin l'atezza da Claustra Serneus sco er la vart nord da la Plessur en il Scarnveg fin circa a Langwies. Er il 2. quartal dal 2024 hai dà infurmaziuns davart observaziuns d'almain dus lufs.

Triep dal Rùgiul:

Tenor las enconuschientschas actualas sa mova il triep dal Rùgiul al sid dal Pass dal Bernina en il territori da la vischnanca da Poschiavo. I na dat fin ussa nagina identificaziun genetica dals animals dominants. Actualmain vegnan fatgas analisas d'ulteriuras emprovas da l'onn 2023 che duain gidar a sclerir la situaziun.

Triep dal Jatzhorn:

Il territori dal triep dal Jatzhorn s'extenda sur grondas parts dal territori communal da Tavau (vers sid fin ca. autezza Monstein).

Triep dal Fuorn:

Il triep dal Fuorn sa mova a l'ost en direcziun dal pass dal Fuorn fin en la Val Müstair ed en il nord da Zernez fin circa ad Ardez, principalmain da la vart sid da l'En. Ils animals dominants M312 ed F98 èn vegnids cumprovads cun agid d'analisi geneticas.

Pèrs da lufs e lufs singuls:

Sin il territori communal da **Claustra** han ins chattà er en il 2. quartal 2024 cumprovas d'almain dus lufs. En quest cas sa tracti presuntivmain da l'animal masculin, M307, cumprovà en il 1. quartal 2024 e d'in luf feminin. Anc adina manca la cumprova da DNA da l'animal feminin.

Er en il 2. quartal 2024 èn resultads al **Calanda** ulteriuras fotografias da traplas da dus lufs. La fin da l'onn 2023 passà èsi gartegià da cumprovar geneticamain il mastgel M286 che deriva dal triep dal Kärpf. Identificaziuns geneticas dal segund luf mancan fin ussa.

En il territori da la Val de la Forcola fin en la Val d'Arbola **en la Mesolcina** hai dà en il 2. quartal cumprovas d'almain dus lufs. I vegn supponì, ch'i na sa tractia betg da lufs dal triep da la Moesola.

Ringstrasse 10 7001 Cuirà
tel. 081 257 38 92 / fax 081 257 21 89
info@ajf.gr.ch www.ajf.gr.ch

En il territori da cunfin dal chantun Tessin cun il Grischun al sid da la Moesa è er il 2. quartal 2024 vegnì cumprovà mo in luf. In luf masculin ch'è adina puspè vegnì cumprovà en il territori dapi la primavaira 2022, M243, è danovamain vegnì cumprovà geneticamain, questa giada er en il territori nord da la A13.

En la **Bregaglia** hai dà er en il 2. quartal 2024 pliras cumprovas da dus lufs ch'èn cuminaivlamain en gir. Ultra dal luf masculin, M304, ha er in luf feminin, F230, pudì vegnir cumprovà geneticamain.

En l'Engiadina hai dà er en il 2. quartal numerusas cumprovas da lufs. Sper il triep dal Fuorn en la regiun da Zernez/Val Müstair hai dà en l'**Engiadina Bassa** ulteriuras observaziuns d'almain dus lufs ch'èn ensemen en gir. Tar l'animal feminin sa tracti probablamain dad F219 ch'è vegnì confermà geneticamain pliras giadas en quest territori. Identificaziuns geneticas dal segund luf mancan fin ussa.

Tenor las enconuschientschas da las analisas geneticas sa tracti tar il pèr da lufs en l'**Engiadin'Ota** da l'animal masculin M339 (derivanza nunenconuschenta) e l'animal feminin F162 che deriva dal triep da Calderas. Il pèr da lufs sa mova tenor enconuschientschas actualas per gronda part en il territori tranter las vischnancas da S-charf e da Samedan. Ultra da quai ha pudì vegnir confermà geneticamain in luf masculin, M424, dal triep dal Fuorn ch'è naschì l'onn 2023 datiers da Puntraschigna. Quest luf sa trategna probablamain per gronda part en il territori tranter Puntraschigna ed il Pass dal Bernina.

Sin il territori communal da **Luzein** ha pudì vegnir confermà geneticamain in luf masculin, M385, dal triep dal Jatzhorn (nasch. 2023). En il 2. quartal 2024 n'hai dentant dà cumprovas mo d'in luf.

Perditas

Ina survista detagliada da las perditas e sajettadas d'animals malsauns e blessads tenor l'art. 8 LChP pon ins leger en il «[Monitoring dal management dal luf](#)» (www.luf.gr.ch >Fegls d'infurmaziun, publicaziuns, projects > Publicaziuns).

Il 2. quartal 2024 n'èn vegnidas registradas naginas perditas tar il luf.

Sajettadas da regulaziun

Il 2. quartal 2024 n'èn vegnids sajettads nagins lufs. Dapli detagls davart las sajettadas pon ins leger en il «[Monitoring dal management dal luf](#)» (www.luf.gr.ch > Fegls d'infurmaziun, publicaziuns, projects > Publicaziuns).

Donns d'animals da niz tras lufs

Il 2. quartal 2024 è vegnids registrads 40 animals da niz stgarpads (guardar tabella qua sutvart).

1. quartal	nursas, chauras	lamas, alpacas	arments	equids	Total
morts	0	0	0	0	0
blessads	0	0	0	0	0

2. quartal	nursas, chauras	lamas, alpacas	arments	equids	Total
morts	40	0	0	0	0
blessads	0	0	0	0	0

Total cas confermads durant ils emprims dus quartals 2024:

Animals da niz mazzads	Animals da niz blessads
40	0

Il cumenzament dal 2. quartal hai dà sin il territori communal da Lostallo in cas cun quatter nursas stgarpadas en il rom d'in examen davart la prontezza a l'acziun da chauns da protecziun. Durant in examen vegn tegnida ina pitschna muntanera nursas cun in chaun da protecziun che vegn examinà durant passa 24 uras en in territori. Perquai ch'i sa tracta d'ina situaziun generada artificialmain, figureschan stgarps en il rom da la prontezza a l'acziun da chauns da protecziun separadamain en il rapport da quartal.

Durant il 2. quartal 2024 è vegnidas annunziadas a l'Uffizi da chatscha e pestga (UCP) sis muntaneras da muvel grond cun cumportaments singulars. Ina reconstrucziun da l'andament da l'eventiment è savens difficil ed il connex direct cun la preschientscha dal luf na po betg adina vegnir cumprovà.

Lufs munids cun emetturs

En il territori da la vischnanca da Medel (Lucmagn) èsi gartegià ils 11 da mars 2024 d'equipar in luf feminin dal triep da Stagias cun in emettur. L'identificaziun genetica ha mussà, ch'i sa tracta en quest cas dad F229, in animal ch'è naschi en il triep da Stagias l'on 2023. Fin ussa sa trategna la luffa en il territori da chatscha dal triep da Stagias.

Eveniments spezials

Sin il territori communal da Puntraschigna hai dà il 2. quartal 2024 curt avant mesanotg in inscunter tranter ina persuna che gieva a spass cun ses chaun ed in luf. En quest cas è in luf s'avischinà a la persuna ed als chauns sin ina distanza da ca. 30 meters. Tras la glisch dals reflecturs d'in auto ch'è s'avischinà è il luf la finala sa senti disturbà ed è s'allontanà.

Link a [Reglas da cumportament cun il luf](#).

Urs

Il 2. quartal 2024 ha l'Uffizi da chatscha e pestga survegnì pliras cumprovas d'in urs. Ina identificaziun genetica è anc pendent. Actualmain na datti nagins indizis, ch'i sa tractia da dapli ch'in urs. En vista a las cumprovas d'urs chattadas damanaivel dal cunfin na pon ins betg d'excluder la preschientscha da plirs urs.

En il territori communal da Valsot ha in urs chaschunà in donn vi d'ina masaina nunprotegida. Il UCP cusseglia a las apiculturas ed als apiculturs da s'infurmar davart las mesiras da protecziun correspondentas.

Luf-tscherver

Tut en tut èn entradas ca. 107 cumprovas da lufs-tscherver il 2. quartal 2024. La gronda part da las indicaziuns deriva dals territoris da derasaziun dal Calanda, da la Surselva, da la Val Stussavgia, da la Mantogna, da la Muntogna da Schons, da la vischnanca da Valragn sco er da la Bregaglia e da l'Engiadina Bassa.

Ils 12 da zercladur 2024 ha in luf-tscherver stgarpà animals da niz sin il territori communal da Medel (Lucmagn). L'animal che la surveglianza da chatscha ha observà, ha mussà ina perdita da la timiditad envers las persunas ed è vegni chattà crappà ils 13 da zercladur 2024 en la vischinanza da l'incident. El è vegni tramess per l'examinaziun patologica a l'Institut per medischna da peschs e selvaschna da l'Universitad da Berna.

Schacal mellen

Il 2. quartal 2024 èn entradas duas cumprovas da schacals mellens sin il territori communal da Landquart. In'ulteriura indicaziun ord la regiun da Tavau n'ha betg pudì vegnir verificada u confermada.

Dapli infurmaziuns

Sin sia pagina d'internet porscha l'Uffizi da chatscha e pestga sut www.luf.gr.ch infurmaziuns davart ils animals da rapina gronds en il Grischn.

Ultra da quai cumpara sin la pagina d'internet mintga mais il «Monitoring dal management dal luf» cun las cifras las pli novas davart il luf en il chantun.

Amt für Jagd und Fischerei Graubünden
Uffizi da chatscha e pestga dal Grischun
Ufficio per la caccia e la pesca dei Grigioni

Ringstrasse 10 7001 Cuir
tel. 081 257 38 92 / fax 081 257 21 89
info@ajf.gr.ch www.ajf.gr.ch

Il sistem d'infurmaziun dad SMS è vinavant en funcziun. Las communicaziuns stattan a disposiziun a puras e purs, a la pastriglia, ad apiculturas ed apiculturs sco er a las autoritads communalas. Per l'annunzia èsi d'inoltrar il formular sut www.luf.gr.ch > Observaziuns > Servetsch d'infurmaziun dad SMS.

Infurmaziuns davart la situaziun dals animals da rapina gronds sin plaun naziunal chattais Vus sut KORA.ch.

Resultats genetics sco er cumprovas da lufs pli veglias pon vegnir consultads da la publicitad cun in retard da 90 dis sin la banca da datas online da la KORA sut www.koracenter.ch. Per questas consultaziuns èsi necessari da sa registrar sin la pagina. Pervia d'ina migraziun da la banca da datas, na vegnan las datas betg actualisadas ad interim.